

1. рівень конкуренції;
2. рівень інфляції;
3. склад та структуру активів;
4. стратегію управління власними фінансовими ресурсами та позиковим капіталом;
5. стратегію управління ризиком.

Фінансова стійкість підприємства передбачає такий стан фінансових ресурсів раціонального розпорядження, якими гарантується наявність власних коштів, стабільна продуктивність і забезпечується процес розширеного відтворення. Недостатня фінансова стійкість підприємства найчастіше зумовлює неплатоспроможність, надмірна - створення надлишкових запасів і резервів, що збільшує витрати на їхнє утримання, стримує темп розвитку підприємства. Тому правильність підходів до кількісної оцінки фінансової стійкості підприємства вкрай важлива для нього, бо дає змогу виявити причини фінансової дестабілізації, розробити й реалізувати конкретні заходи щодо усунення першопричин.

Так чинники, що впливають на досягнення стабілізації економічної системи та опосередковано на стабільність фінансового стану підприємств, класифікують за певними ознаками. Таким чином, фінансова стійкість є найважливішою характеристикою фінансово-економічної діяльності підприємства в умовах ринкової економіки. Якщо підприємство фінансово стійке, то воно має перевагу перед іншими підприємствами того ж профілю та залучень інвестицій, в отриманні кредитів, у виборі постачальників і в підборі кваліфікованих кадрів.

Список літератури:

1. Подольська В.О. Комплексна оцінка фінансової стійкості підприємства / В.О. Подольська, О.О. Оржинська // Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації : зб. Наук. Праць. – 2009. – № 4(35). – С. 136-142.
2. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент : [навч. посібн.] / В.М. Шелудько. – К. : Знання, 2006. – 474 с.
3. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз : [навч. посібн.] / Ю.С. Цал-Цалко, Ю.Ю. Мороз, О.Г. Денисюк. – Житомир, 2009. – 504 с.
4. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : [навч. посібн.] / Г.В. Савицька. – 3-тє вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2007. – 668 с.
5. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз : [навч. посібн.] / К.В. Ізмайлова. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 2001. – 152 с.

Мамотенко Н.С.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

Машинобудування України – потужний сектор промисловості, який об'єднує понад 11000 підприємств з виробництва різних машин і обладнання, приладів та апаратури і т.д. Вони концентрують більше 15% вартості основних засобів, майже 6% оборотних активів української промисловості та понад 22% кількості промислового персоналу [1, 2].

Основними ризиками для роботи промисловості в 2015 році можуть стати зростання вартості сировини та енергоносіїв, зміни, пов'язані зі зростанням тарифів на

залізничні перевезення, а також можливе посилення фіскального тиску. Ці ризики умовно можна поділити на сприятливі та проблемні тенденції розвитку [3, 4]. До сприятливих тенденцій, що становлять основу розробки оптимістичних сценаріїв розвитку машинобудівної галузі та підвищення конкурентоспроможності її підприємств можна віднести:

- приріст обсягів виробництва;
- поліпшення структури виробництва в машинобудуванні внаслідок збільшення обсягів виробництва продукції в середньо- і високотехнологічних галузях;
- збільшення обсягів експорту продукції машинобудування в загальній структурі експорту товарів.

Поряд зі сприятливими тенденціями виділені також негативні проблеми розвитку машинобудівних підприємств. Розглядаючи проблеми окремо можна умовно їх розділити на соціальні та економічні та сучасні та майбутні.

Економічними проблемами розвитку машинобудівних підприємств можна вважати:

- недостатній контроль з боку держави за діяльністю монополістів і посередників;
- недосконалість механізму кредитування;
- високий рівень тінізації економіки;
- недосконала система оподаткування;
- нерозвиненість ринкової кон'юнктури;
- відсутність ефективного моніторингу, дистриб'юторської системи та фінансового контролінгу;
- недостатній рівень платоспроможності товаровиробників;
- застарілість основних засобів;
- висока витратність виробництва;
- високий рівень зношеності основних засобів;
- низький рівень технічного оновлення підприємств;
- обмежений внутрішній попит на вітчизняну продукцію;
- низький рівень інноваційної активності.

Соціальні проблеми розвитку машинобудівних підприємств – це:

- неефективна державна політика;
- нестабільна інвестиційна політика держави в сфері охорони здоров'я та освіти;
- неефективна державна політика екологізації та природокористування;
- непридатний механізм функціонування ринку праці;
- відсутність корпоративної соціальної відповідальності;
- відсутність ефективного механізму оплати праці та преміювання;
- відтік кваліфікованих інженерних і робітничих кадрів;
- низька якість професійної підготовки персоналу;
- низький рівень управління та кваліфікації персоналу;
- застаріла система охорони праці працівників;
- відсутність екологічної відповідальності у підприємств;
- нераціональне природокористування.

До основних проблем машинобудування в найближчому майбутньому можна віднести:

- низьку платоспроможність споживачів продукції;
- недосконалість механізму різних тривалих форм і високі ставки кредитування виробників і споживачів продукції;
- неефективність часткової компенсації вартості придбаної складної техніки та механізму фінансового лізингу;

- нерозвиненість інфраструктури ринків товарів і техніки (відсутність моніторингу, дистриб'юторських систем, фірмового технічного сервісу);
- часткове збереження перекосу галузі та структурування підприємств щодо умов вільної конкуренції на всіх ринках, в першу чергу, зі здатністю швидкого створення і освоєння серійного або масового виробництва конкурентоспроможної продукції;
- застарілість і низький технічний рівень основних фондів, відсутність нового обладнання, придатного до переналадці з невеликими витратами і впровадження ресурсозберігаючих технологій;
- низький кадровий потенціал;
- низькі темпи адаптації підприємств машинобудування до ринку.

До проблем сучасного етапу розвитку інноваційних процесів, що відбуваються в машинобудуванні, можна віднести такі:

- застарілі основні виробничі фонди та відсутність реальних інвестиційних ресурсів для технологічного оновлення;
- невідповідність виробничих потужностей потенціалу ринків збуту і низький рівень їх завантаження;
- відсутність коштів на інноваційний розвиток;
- високий рівень адміністративного тиску на бізнес;
- надмірне податкове навантаження;
- відсутність державної підтримки на зовнішніх ринках, зокрема, низька доступність «довгих» кредитів;
- низький рівень конкурентоспроможності продукції на зовнішніх ринках через низьку якість;
- низький попит на зарубіжних ринках;
- низький рівень оплати праці в машинобудуванні.

Всі вище перераховані недоліки призводять до погіршення матеріально-технічної забезпеченості виробництва, підвищення зносу основних засобів. За таких умов щорічно скорочується кількість працівників, заробітна плата зростає незначними темпами. Скорочується і руйнується соціальна інфраструктура вітчизняних підприємств, що скорочує матеріальну вмотивованість.

Для ефективного розвитку підприємств машинобудування потрібні ефективні механізми господарювання (макроекономічні, мікроекономічні або внутрішньогосподарські).

Список літератури:

1. Міністерство промислової політики України економіки : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://industry.kmu.gov.ua>
2. Міждержавний статистичний комітет СНД : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cisstat.com>.
3. Тігіпко С. Машинобудування має стати локомотивом економіки України : [Електронний ресурс] / С. Тігіпко // Прес-служба Міністерства соціальної політики. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Ван Тао. Реалії стану та проблеми розвитку машинобудування : Матер. XX Міжнар. наук.-практ. конф. [“Особливості економічних процесів в умовах фінансової нестабільності”], (Україна, Львів, 23-24 листопада 2012 р.) / Ван Тао. – Львів, 2012. – С. 21-23.